

Projekt

**UCHWAŁA NR .../.../2022
RADY GMINY WIELISZEW**

z dnia 29 listopada 2022 r.

**w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej położonej w miejscowości Olszewnica Stara, gmina
Wieliszew**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 8 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1693 z późn. zm.) Rada Gminy Wieliszew uchwala, co następuje:

§ 1. Drodze wewnętrznej zlokalizowanej na działkach ew. nr 263/8 i 263/17 oraz na części działek ew. nr 264/20, 265/14 i 265/15 będących własnością Gminy Wieliszew, położonych w miejscowości Olszewnica Stara obręb 0012 gmina Wieliszew, nadaje się nazwę: "**ul. Juliana Ursyna Niemcewicza**", (forma skrócona "ul. J. U. Niemcewicza").

§ 2. Przebieg drogi, o której mowa w § 1 przedstawia załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieliszew.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki

Załącznik do uchwały Nr .../.../2022
Rady Gminy Wieliszew
z dnia 29 listopada 2022 r.

Uzasadnienie

Podjęcie niniejszej uchwały wynika z upoważnienia, zawartego w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), zgodnie z którym akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały. Ponadto zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ww. ustawy, podejmowanie uchwał w sprawie nazw ulic, placów publicznych, mostów oraz wznoszenia pomników przyrody, należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Nadanie nowej nazwy ulicy, będącej przedmiotem niniejszej uchwały, wiąże się z potrzebą zapewnienia prawidłowej i czytelnej numeracji porządkowej, położonych w jej sąsiedztwie nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów (Dz.U. z 2021 r., poz. 1368).

Nieruchomość gruntowa, oznaczona w ewidencji gruntów jako działki ew. nr 263/8 i 263/17 oraz część działek ew. nr 264/20, 265/14 i 265/15 (własność Gminy Wieliszew) z obrębu 0012 Olszewnica Stara, stanowi drogę wewnętrzną.

Z inicjatywą nadania nazwy przedmiotowej drodze wystąpił Zespół ds. opiniowania wniosków w sprawie nadawania nazw ulic, placów i innych terenowych obiektów publicznych oraz dróg wewnętrznych na terenie Gminy Wieliszew na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2022 r. Zespół przychylił się do propozycji Radnej Gminy Wieliszew - Pani Danuty Wrzesińskiej, tj. wykorzystania klucza patronów związanych z uroczystym oczyszczaniem chłopów, które miało miejsce w Olszewnicy Starej 15 października 1778 roku (w majątku księcia Stanisława Poniatowskiego), korzystając z klucza nazw zarezerwowanych dla Olszewnicy Starej – poetów doby oświecenia, opisujących uwolnienie chłopów od poddaństwa i nadanie im częściowych praw obywatelskich w roku 1778. Zespół proponuje dla wskazanej ulicy patrona, Juliana Ursyna Niemcewicza. Dla logicznej spójności, Zespół proponuje ograniczenie klucza do poetów doby oświecenia, którzy w swych dziełach i korespondencji opisywali m.in. wydarzenie w Olszewnicy Starej.

Julian Ursyn Niemcewicz herbu Rawicz (ur. 16 lutego 1758 w Skokach na Polesiu, zm. 21 maja 1841 w Paryżu) – polski dramaturg, powieściopisarz, poeta, historyk, pamiętnikarz, publicysta, tłumacz, wolnomularz, zastępca wielkiego mówcy Wielkiej Loży Narodowej Wielkiego Wschodu Polskiego w 1781 roku, członek Komisji Edukacji Narodowej w latach 1791–1792. Jeden z ojców chrzestnych Konstytucji 3 maja, sekretarz Tadeusza Kościuszki. Propagator idei postępu, w tym uwłaszczenia chłopstwa.

Niemcewiczowie byli średniozamożną rodziną szlachecką. Julian Ursyn, najstarszy z szesnaściorga rodzeństwa, miał nikłe szanse na rozpoczęcie kariery. Pomogła mu protekcja jednego z najznacniejszych rodów magnackich, Czartoryskich. Dzięki protekcji Adama Kazimierza Czartoryskiego Niemcewicz dostał się do Korpusu Kadetów i był dopuszczony do tajnych prac nad Konstytucją 3 maja. Był aktywnym mówcą Sejmu Wielkiego słynącym z ciętego języka. Juliusz Słowacki opisuje go w „Kordianie” jako tego, który powstrzymywał młodych konspiratorów przed zamachem na cara. Tak naprawdę pisarz o ciętym języku wielokrotnie zachodził Rosji za skórę. Jako poseł na Sejm Czteroletni (1788-1791) był jednym z jego najważniejszych i najaktywniejszych uczestników. W jego wypowiedziach przewijał się przez cały czas motyw odrzucania jakichkolwiek konsultacji z Rosjanami. Niemcewicz był przeciwny negocjacom z wszechwładnym wówczas rosyjskim ambasadorem Stackelbergiem, domagał się też zniesienia uległej wobec Rosjan Rady Nieustającej.

Wykorzystał swój talent poetycki do tworzenia bajek z bardzo przejrzystym morałem wymierzonym w zwolenników starego porządku. Utwory te krążyły anonimowo po ówczesnej Warszawie w odpisach. W czasie sejmowych obrad przypominał też o losie chłopów i mieszczan – ostrzegał, że ci ostatni chcąc również decydować o losie kraju mogą sami sięgnąć po należne im prawa, co spotykało się z gwizdami ancienne regime'u. Ta publiczna działalność miała również wymiar literacki. Niemcewicz napisał często grywaną komedię „Powrót posła”, wystawioną po raz pierwszy w obecności króla w Teatrze Narodowym 15 stycznia 1791 roku. Komedia była prawdziwą „bombą” rzuconą w całe ówczesne społeczeństwo: raziła i zacofanych sarmatów uosobionych w staroście Gadulskim, jak i zwolenników bezkrytycznego przyjmowania wszystkich zagranicznych nowinek – tych reprezentował fircyk Szarmancki. Niemcewicz opowiadał się za reformowaniem kraju przy zachowaniu pamięci o własnej tradycji i odrębności. Największą sławę, ale i uznanie wschodzącego pokolenia romantyków, przyniosły Niemcewiczowi „Śpiewy historyczne”, wydany w 1811 roku cykl poetyckich utworów wskrzeszających i gloryfikujących rycerską przeszłość Polski. Przez cały XIX wiek cykl, opatrzony muzyką, był jednym z najważniejszych elementów patriotycznej edukacji trzech

pokoleń Polaków urodzonych już w niewoli. Niemcewicz stał się pośrednikiem pomiędzy odchodzącym klasycyzmem i wschodzącym romantyzmem.

Wiadomość o wybuchu Powstania Kościuszkowskiego zastała Niemcewicza we Włoszech, skąd natychmiast powrócił do kraju. Pisarz i polityk został sekretarzem naczelnika insurekcji. Razem z nim został pojmany pod Maciejowicami. Dzielił też z Kościuszką trudy niewoli. Niemcewicz pisywał przeciwko targowiczantom, ośmieszał ich do cna, mało tego: odważył się nazwać z trybuny sejmowej Katarzynę II Messaliną Północy. Porównanie, do słynącej z rozwiązłości cesarzowej, nie mogło ująć Niemcewiczowi płazem. Został zwolniony razem z Kościuszką dopiero przez syna Katarzyny – Pawła I. Niemcewicz wiernie trwał przy towarzyszu broni również w jego podróży do Ameryki, tam jednak drogi patriotów rozeszły się. W Stanach Zjednoczonych Niemcewicz poznał Jerzego Waszyngtona i swoją przyszłą żonę Susan Livingston Kean, córkę pierwszego wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych. Na ziemi polskiej powrócił w roku 1822. Z pewnym rozdarciem wewnętrznym przyjmował informację o planowanym wybuchu powstania (listopadowego). Mimo sprzeciwu, Niemcewicz zaangażował się w sprawę dającą nadzieję na odzyskanie niepodległości, jako emisariusz udał się do Londynu po wsparcie dla powstania. Jednak jego starania okazały się bezskuteczne. W 1833 znalazł się na emigracji. Tam jego życie zatoczyło koło, znów znalazł się pod skrzydłami Czartoryskiego, tym razem Adama Jerzego. Zmarł 21 maja 1841, do końca będąc człowiekiem czerpiącym pełnymi garściami z życia: dzień przed śmiercią był na balu.

Zespół zwrócił się z prośbą o konsultację propozycji nazwy z Radą Sołecką wsi Olszewnica Stara. Proponowana nazwa uzyskała pozytywną opinię Sołtysa wsi oraz Radnego z ww. terenu.

Należy zwrócić szczególną uwagę, iż nadanie nazwy ulicy służy bezpieczeństwu mieszkańców oraz precyzuje lokalizacje nieruchomości dla służb ratowniczych, itp. Stosownie do powyższego w pełni uzasadnione jest nadanie nazwy drogi wewnętrznej położonej w miejscowości Olszewnica Stara gmina Wieliszew.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki